

SLOVENSKI POROČEVALEC

LETO XII, ŠTEV. 155

Ljubljana, četrtek 5. julija 1951

POSAMEZNA ŠTEVILKA 5 DIN

NOVI FINSKI PARLAMENT

Čeprav svetovni tisk ni posvečal posebne pozornosti pripravam za volitve v finski parlament, je ta politični dogodek bržkone prav tako važen kakor francoske parlamentarne in italijanske občinske volitve, ki so bile pred kratkim. Vse te tri volitve v različnih krajih Evrope — na zahodu, na jugu in sedaj na severu — imajo kljub bistvenim razlikam eno skupno črto: upravljanje, kako volitvi sprejemajo gesla informbirojske propagande.

Za Finsko je to upravljanje tem bolj pereče — za svetovno javnost zato toliko bolj zanimivo, — ker sta in njen zemljepisni položaj i posledice sovjetsko-finske mirovne pogodbe iz l. 1940 dve dejstvi, s katerima mora računati vsakdo, ki hoče razumeti notranje politične razmere v tej skandinavski republiki.

Sovjetska zveza ni nikoli prikrivala, da ima glede Finske svoje posebne namene: sovjetski tisk je že ponovno napadel vlado v Helsinkih, čes da je sovražna razpoložena nasproti Moskvi; komunistična partija Finske pa ne more izbrati ničesar, da je vsa njena dejavnost uprežena v voz kremenjskih interesov. Posledice take politike se niso pokazale samo v odnosu finskega ljudstva do kominformistov, pač pa je prišlo do nesoglasij v samem vodstvu partije, o čemer govorijo ponovne »čistke«, ki so zadele celo tako ugledne komuniste, kakor je Leino, bivši minister za notranje zadeve v komunistični vladi in mož Herte Kusinen, glavne predstavnice moskovske politike v vodstvu finske partije. Sirijo se celo glasovi, da je v Krenlju prišel v nemilost tudi Pekala, bivši predsednik vlade, da drugih partijskih voditeljev sploh ne omenjamo. Vrstu teh »čistk« na eni strani in na drugi strani naprednijsi poskusi moskovske vlade, da bi se umesela v finske notranje zadeve ter v tej ali drugi obliki izvajala pritisk na politično smer v Helsinkih, dovolj prepričljivo dokazujejo, da je Moskva v srbih glede razvoja na Finskem in da se hudo boji, da ne izgubi svojega vpliva v tej državi.

Kar se tiče Fincev, je razumljivo, da jih bližnja Sovjetska zveza in izkušnje iz bližnje zgodovine, ko so se prvič pokazali nameni sovjetskega ekspanzionizma (Finska je bila pred oktobrsko revolucijo del ruskega carstva) spravlja v neprijeten položaj in da so domala vsi prepričani, da je treba, — čeprav za visoko ceno, — vzdrževati dobre odnose s Sovjetsko zvezo in s tem varovati mir. Finska dosledno izpolnjuje vse določbe sovjetsko-finske mirovne pogodbe in na vse mogoče načine dokazuje svojo miroljubnost nasproti velikemu in nevarnemu sosedu. Tako n. pr. na Finskem nimajo pod orožjem niti 34.000 mož, ki jim jih mirovna pogodba dovoljuje. Njihov strah pred vojno pa podprečujejo še dejstva, da je vsak šestnajsta žena — vojni invalid, vsaka šestnajsta žena — vojna vdova in vsak petindvajseti otrok — vojna sira. Isto lahko rečemo glede plačevanja reparacij Sovjetski zvezi: 300 milijonov dolarjev za tako majhno deželo, kakor je Finska (3 in pol milijona prebivalcev!), ni majhna vplota, če pomislimo, da znaša prav toliko posojilo, ki ga je dala Sovjetska zveza Kitajski in njenim 480 milijonov prebivalcev.

Izrabljajo se to stisko in »ugodno« oziroma je KP Finske, povezana z levimi socialisti in s frakcijo tako imenovanega demokratičnega združenja ljudstva, spustila v volilno kampanjo v pričakovanju, da bodo Finci pod vplivom »dobrih« odnosov s Sovjetsko zvezo glasovali za moskovsko agencijo. Ta propaganda zadrževanja je delno uspešna, saj bo kominformisti blok imel v parlamentu 42 poslancev, medtem ko so jih imeli prejšnji Moskve prej le 37.

Kot je bilo pričakovati, je pri volitvah zmagala socialno-demokratska stranka, ki je bila doslej v opoziciji nasproti koalicijski vladi konservativcev, agrarcev in liberalcev. Dobila je isto število sedežev v parlamentu kakor pri volitvah l. 1948 t. j. — 54. Agrarna stranka je izgubila 4 sedeže in bo odslej druga najmočnejša stranka, medtem ko je bila prej na prvem mestu. V nasprotju s konservativci ki so nekoliko izgubili, so liberalci in švedska narodna stranka nekaj pridobila. Značilno pa je, da je 10 poslancev dobila »nova« finska narodna stranka, ki zastopa ultranacionalistične težnje nekdanjih »Velevincev«.

Ti rezultati kažejo, da v zunanji politiki ni pričakovati kakih bistvenih sprememb, težave v notranji politiki, posebno v gospodarstvu pa bodo bržkone še dolgo značilnosti in slabost finske republike.

VREME

VREMENSKO POROČILO HIDRO-METEOROLOŠKE SLUŽBE

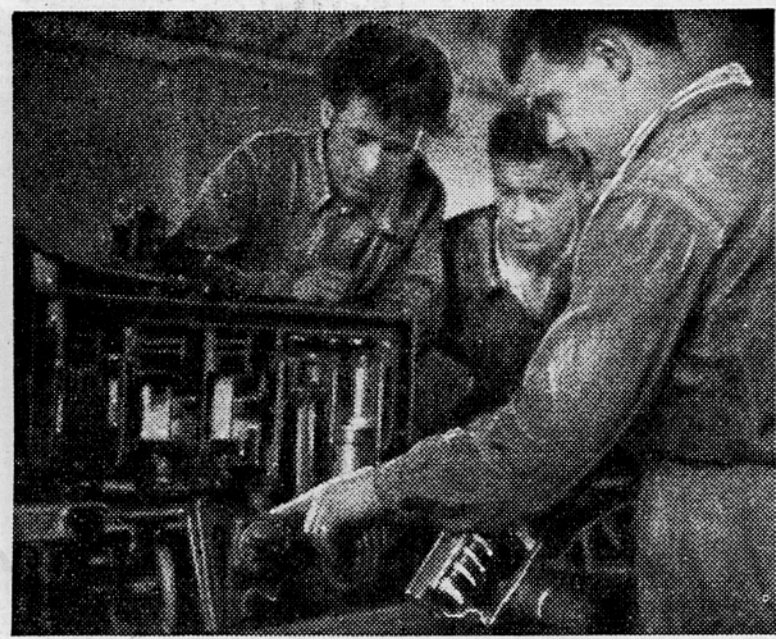
Stanje 1. julija 1951: Medtem ko sta Srednja in Južna Evropa še nadalje v območju tropskih značilnih gnot, pritekajo od severozahoda hladne polarne značilne gnote, ki bodo v prihodnjih dneh vplivale na značaj vremena v navedenih področjih. — Davi je bilo v Sloveniji jasno vreme z meglo po dolinah in kotlinah. Najnižja temperatura je bila 7°C na Jezerskem, najvišja večerajšnja temperatura pa je bila 28°C v Ajdovščini. — Zračni pritisk je znašal danes ob 7. uri v Ljubljani 756,7 mm, pritisk pada, temperatura zraka 15,8°C, najnižja temperatura 11,9°C, relativna vlaga 84%, vidljivost 6 km. — Temperatura morja v Tržaškem zalivu ob 7. uri zjutraj 23°C.

Napoved za četrtek, 5. julija: Sončno z delno oblačnostjo. V jutranjih urah po kotlinah megla. V popoldanskem času slabotne krajevne plohe v alpskem svetu. Temperatura se bo gibala od 7 do 30°C.

VREMENSKA NAPOVED KMETIJSKE METEOROLOŠKE SLUŽBE (PRI KZZ)

V četrtek popoldne tu in tam lahne nevihte, v splošnem pa se jasno in slina vročina.

V petek dež in ohladitev, v naslednjih dneh lepo vreme in topleje.

iz industrijske šole Tovarne avtomobilov v Mariboru — Pouk pri motorju

Nad 700 novih strokovnih delavcev v mariborskih industrijskih in strokovnih šolah

V povojnih letih se je z razvojem industrije in prebivalstva znatno pomnožilo v Mariboru tudi število industrijskih in strokovnih šol, ki že nekaj let sem dajejo kvalificirane delovne moči vsem panogam našega gospodarstva. Samo letos je izšlo iz teh šol nad 700 izučeniškov kovinarjev, tekstilcev, električarjev in drugih strokovnjakov. Brez kvalificiranih strokovnjakov ni mogoče obvladati tehnike in upravljati sodobnih strojev, s katerimi izpopolnjujemo naše obrate. Zato posveča ljudska oblast vzgoji strokovnih kadrov vse večjo skrb. Med novimi industrijskimi šolami zavzema prvo mesto šola tovarne avtomobilov. Skupaj z absolventi letošnjega tretjega letnika je izšlo doslej iz te šole 791 pomočnikov kovinarske stroke. V močnem novem postopku, zgrajenem po sodobnih načelih arhitekture, ima blizu 1000 učencev vse tiste idealne

V Ljubljani so začeli montirati novo telefonsko-telegrafsko centralo

V novozgrajeni moderni večnadstropni palači za telekomunikacije v Ljubljani še niso gotova vsa zunanja in notranja gradbena dela, toda monterji zagrebškega podjetja »Nikole Tesla« so že začeli montirati naprave za telefonsko in telegrafsko centralo. Aparatura so dospele iz Avstrije in Anglije. Posebna visokofrekvenčna naprava, ki bo omogočila na enem vodni hkrati 13 razgovorov, je že montirana, vsak čas pa se bo začela montaža avtomatične telegrafske centrale, ki bo povečala teletiperske zveze v Ljubljano za 100 odstotkov. Letos bodo v glavnem končana tudi vsa montažna dela na novi mestni avtomatski telefonski centrali z okoli 4000 številkami, ki bo obenem s staro centralo znatno povečala možnosti telefonskih razgovorov v mestu. Naprave te nove centrale bodo lahko postopno povečali na 10.000 številke. Kraje na Gorenjskem bo mogoče z Ljubljano vezati avtomatsko. Nova telefonska centrala v Ljubljani je največja telefonska centrala, ki smo jo doslej v Jugoslaviji montirali z domačimi strokovnjaki.

Mednarodno priznanje domačim elektrodam

Z napredovanjem varilne tehnike tudi pri nas stalno narašča potreba po elektrodah za električno varjenje. Danes si ni mogoče zamisliti dela v strojni gradnji, v železniških in konstrukcijskih delavnicah, v ladjedelstvu itd. brez električnega varjenja. Tako so naše potrebe elektrod dosegle letno vrednost okoli 100 milijonov din. V primeru iz leta 1940 je potreba 6 in četrtkrat večja. Zato smo pred leti začeli elektrade izdelovati tudi doma; gole elektrade izdelujejo na Jesenicah, obložene pa v zagrebški tovarni elektrod. Izdelovanje elektrod je zelo komplicirano, čeprav se zdi elektrada na prvi pogled preprosta stvar. Bistvene važnosti je kakovost elektrod, ki mora zagotoviti trajno in zanesljivo povezavo zvarjenih delov stroja oziroma konstrukcije. Zato, s katero je elektrada obložena, sestoji iz vrste mineralnih snovi in železnih zlitin. Od te zmesi je največ odvisna kakovost elektrod, seveda pa mora biti tudi jeklena palica iz prvovrstnega jekla. Sestava zmesi za oblogo je tajnost vsake tovarne, ki je ni mogoče odkriti z morebitno analizo sestavnih delov. Zato so se morali v zagrebški tovarni z dolgotrajnimi poskusi in izkušnjami dokopati do pravega recepta. Včasih imajo relativno majhni dodatki določenih snovi velik vpliv na kakovost elektrod, de in dela s tako elektrado. Elektrada mora omogočiti sigurn in stalen električni tok za varjenje, varjena površina mora biti brez napak. Zlindra, ki nastane od stajlene obloge, pa mora biti taka, da se z lahkoto odstrani; predelu elektrada ne sme povzročiti preveč dima, mora se enakomerno taliti, predvsem pa mora biti zagotovljena kvaliteta zvarjenega šiva. Od najboljših elektrod pa se vrhu tega zahteva, da je z njo mogoče delati v vseh legah,

učne pogoje, ki jih v mnogih drugih šolah pogrešajo. Razen tega imajo stalne predavatelje in učne mojstre ter za praktični pouk najboljše strojni park med vsemi našimi industrijskimi šolami.

Prav zato pa imajo tudi dobre učne uspehe. V tretjem letniku, ki je od obstoja šole letos najmočnejši, je bilo le 7 % negativno ocenjenih, 352 učenec pa je uspešno opravilo zaključne izpite. Ti bodo kot strojni in orodni ključavničarji, avtomehaničniki, strugarji in avtokleparji delali v tovarni avtomobilov, nekaj pa jih bo odšlo v druga podjetja. Med mladimi strokovnjaki je tudi 13 deklet. Nekateri zaslužijo vse priznanje. Naj omenimo le Anico Kreplj, ki se lahko kosa z vsemi moškimi tovariši strugarji. Med fanti pa je Božo Lužar, ki je bil pri nedavnem tekmovanju vseh kovinarskih šol Slovenije najboljši. Na razstavi, ki so jo uredili v svoji šoli, so razstavili orodje in naprave, ki že jasno kažejo sledove večih rok bodočih mojstrov. Razstava prikazuje obiskovalcem na pretek učencev od prvih poizkusov obdelave kovine do gotovega orodja, ključavnice, primežev, zobnikov in menjalnikov oziroma brezhibno izdelane karoserije tovornega avtomobila z motorjem, kar so izdelali kot učne pripončke za Armijo in Srednjo tehniško šolo.

Med razstavljenimi gradivom je tudi album, na katerega je lahko šola upravičeno ponosna. To je priznanje, katerega je dalo mladim mojstrom pod-

Kaj bodo iz Maribora in okolice letos izvozili

Mariborska lokalna industrija, kmetijske zadruge in državna posestva so proizvajali mnogih dobrin, ki jih radi kupujejo v tujini. Ze lanj so prodali v tujino 160 vagonov odličnih vin iz Slovenskih goric, Haloz in iz okolice Ljutomerja. Letos pa prav tako zavzema vno med izvoznim blagom Maribora in okolice najvažnejše mesto.

Izmed podjetij lokalne industrije sta najpomembnejša izvoznika tovarni »Zlatoroga« in »Swaty«, Tovarna »Zlatoroga« je že lani prodala v tujino glivice, letos pa ga je v ta namen pripravila še večje količine. Tudi brusni-

Poveljnika kitajskih in severnokorejskih sil pristala na Ridgwayeve predloge

Avstralski zunanji minister svari pred optimizmom — v Washingtonu dvomi, da bi bila pogajanja pred 15. julijem — Dosedanji stroški korejske vojne

Tokio, 4. julija (UP) Pekinški in fenijski radio sta danes objavila odgovor kitajskega in severnokorejskega poveljnika na zadnje sporočilo generala Ridgwaya o prenehanju sovražnosti. Kakor poročata ti dve radijski postaji, sta poveljnik kitajskih sil stovojlceva Peng de Hua in poveljnik severnokorejskih sil Kim Ir Sen privolila na vse pogoje generala Ridgwaya, razen na rok za začetek pogajanj, obvestila pa sta poveljnika obojevoženih sil Združenih narodov, da bosta poslala podoben predlog za postopek pri pogajanjih, če bo privolil

da se bodo začela pogajanja 8. julija. Davišnji britanski tisk poudarja v svojih komentarjih predvsem nujnost, naj bi se glede na bližnja pogajanja o premirju v Koreji v nobenem primeru ne oslabilo obojevožen držav Atlantskega pakta. »Daily Herald« zahteva trdna poročta za mir in piše, da bi bili zmanjšanji napori za ustavevte obojevožen, preden ne bi bili v resnici postavljeni trdni varnostni temelji. Britanski konservativni in liberalni tisk se strinja s takim stališčem in poudarja, da je nad vse važna utrditev sistema Atlantskega pakta spričo poslednjega razvoja dogodkov v zvezi s Korejo.

Uradni predstavnik indijske vlade je izjavil, da spremlja njegova vlada z velikim zanimanjem razvoj položaja in se nadeja, da bo v kratkem dosežen sporazum, ki bo omogočil ureditev korejskega vprašanja v celoti.

V Canberri pa je uradno mnenje nekoliko bolj skeptično. Avstralski zunanji minister Richard Casey je danes opozoril, da ne smemo biti preveč optimistični glede upanja za ureditev korejskega vprašanja. Dodal je, da bi bila ustavevte sovražnosti v resnici prvi korak za dokončno ureditev vprašanja, da pa bi bilo treba presteti številna vprašanja, preden bi sprejeli sklep o umiku čet Združenih narodov iz Koreje.

Koča Popović odpotoval iz Londona

London, 3. julija (Tanjug) Načelnik generalštaba Jugoslovanske armade generalni polkovnik Koča Popović je danes zvečer z letalom odletel v Pariz po šestdnevnem bivanju v britanski prestolnici. Popoldne je general Koča Popović še obiskal v spremstvu veleposlanika dr. Brileja britanskega ministra za zunanje zadeve Herberta Morrisona.

Festival narodnih plesov v Walesu

V Walesu se bo jutri začelo tradicionalno tekmovanje narodnih pevcev, piskevcev in plesalcev iz 29 držav, med drugim tudi iz Anglije, Irske, Škotske, Skandinavskih držav, Francije in Jugoslavije.

Jutri bodo nastopili narodni pevci. Vsak tekmovalec bo zapel dve pesmi iz svoje države, eno ob glasbeni spremljavi, drugo pa brez spremljave. Od jugoslovenskih pevcev bo nastopila Jelena Keler. Nato bodo tekmovali instrumentalni folklorni solisti. Od Jugoslovanov bo Rado Milosavljevič igral na piščal srbske pastirske pesmi. Pri tekmovanju zborov Jugoslovanov ne bodo sodelovali.

Pri tekmovanju plesnih ansamblov, ki bo glavna točka tekmovanja, pa bodo sodelovali plesalci 14 držav, med drugim tudi Jugoslovani.

Opazovalna postaja v Vipolžah proučuje življenje koloradskega hrošča

Na opazovalni postaji v Vipolžah v Goriških Brdih so ugotovili, da leze iz zemlje še drugi rod koloradskega hrošča. Postaja je postavil Kmetijski znanstveni zavod iz Ljubljane na nek ožujeni njeni državnega posestva. Njivo so prekrili z gosto mrežo in tako vsak dan opazujejo hroščovo življenje, njegovo uničevalno delo, polaganje jajčk, požrešnost ličink, njih levitev itd., skratka celotno preobrazbo od jajčeca do hrošča, ki traja približno mesec dni in pol.

To je prva taka opazovalna postaja pri nas, ki naj pomaga, da bo boj proti koloradskemu hrošču uspešnejši. Doslej je v goriškem okraju pri pregledih krompiriške sodevalno nad 60 tisoč ljudi, torej mnogo več kakor lani. Letos so uničili že okoli pol milijona ličink, 32.000 kupčkov jajčec

Po zadnjih poročilih iz Koreje je prišlo na območju Kesonga le do manjših bojev. Južno od Pjongjanga so enote združenega poveljstva zavele važno vzpetino. Povsod na območju bivšega železnega trikotnika Corvon—Kumhva —Pjongjang so se vneli krajevni boji, v glavnem po hribih, Videti je, da bližajoča se pogajanja o premirju vplivajo na obe nasprotni stranki, ki hočejo v zadnjih dnevih zavzeti ali obdržati kar najugodnejše položaje.

Danes je 66 letal združenega poveljstva močno napadlo letališče v Fenjangu. Veletrdnjaki in letala »Shouting Stars« so vrlega na letališke naprave 11.000 kg eksploziva.

Kakor poroča AFP, je britanski minister za finance Hugh Gaitskeli izjavil danes v spodnjem domu, da je Velika Britanija v enem letu vojne na Koreji porabila okrog 10 milijonov funtov šterlingov.

Pomočnik ameriškega obrambnega ministra Mac Neil pa je izjavil, da so ZDA izdale v korejski vojni več kot 2 milijardi dolarjev. Če bi se vojna nadaljevala, bi morale obojevožen sile ZDA zahtevati od senatnega finančnega odbora še 2 do 3 milijarde dolarjev za nadaljnjih 12 mesecev.

V washingtonskih političnih krogih mislijo, da bo stalno dovažanje kitajskih okrepitev na korejsko bojišče zmanjšalo možnosti za omejitve ali popolno ustavevte sovražnosti pred uradno sklenitvijo premirja.

Agencija France Presse poroča, da dovažajo Kitajci na bojišče vsak dan okrog 2000 kamionov materiala in mož, kar je vzbudilo določeno nezaupanje glede kitajskih namenov, čeprav poudarjajo, da bi lahko bil namen te akcije povečanje ugleda pred začetkom razgovorov.

Ameriško obrambno ministrstvo je do pred kratkim mislilo, da se bo mogoče izogniti nadaljnjemu prelivanju krvi, ne glede nato, da bodo razgovori zahtevali veliko časa preden bo sklenjeno premirje.

AFP poroča, da je pomočnik ameriškega vojnega ministra Archibald Alexander izjavil na tiskovni konferenci, da bodo izkoristili izkušnje iz korejske vojne pri izdelavi novega programa za preskrbo vojske. Dejal je tudi, da se bodo tanki po obliki nekoliko izpremenili ter tako pridobili na hitrosti. Pripomnil je, da obstoji meja, za mehanizirane kopenskih sil, ker se je treba izogniti preobremenitvi preskrbovalne službe.

ZDA in prepeod izvoza orožja na Kitajsko

New York, 3. jul. Kakor poudarjajo v krogih Združenih narodov, menijo Združene države Amerike, da mora ostati resolucija Generalne skupščine o prepovedi izvoza strateških surovin in orožja na Kitajsko v veljavi tudi po sklenitvi sporazuma o prenehanju sovražnosti. Zastopniki ZDA sodijo, da bi smela biti ta resolucija umaknjena šele, ko bi Združeni narodi dobili poročila, da se napač v Koreji ne bo več ponovilo.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

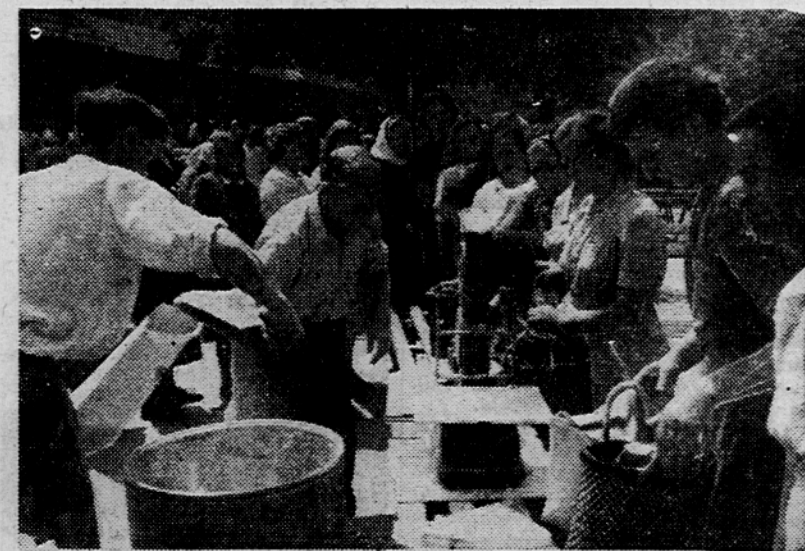
J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

— vse to potrjuje prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec ob vstopu v šolo — da živi tu kolektiv mladih ljudi, ki tu dobi vso strokovno in splošno izobrazbo, ki je potrebna sodobnemu človeku. pa jim je pri tem prihranjeno poznanje in trpljenje, ki je spremljalo nekdanje vajence.

J. P.

Včeraj je prišlo na ljubljanski trg mestno trgovsko podjetje »Prehrana« in sicer z moko ter masčobami. Fno belo moko so prodajali po 150 din, enotno po 130, jespreni po 70, olje po 420 in mast po 340 din. »Prehrana« je prodajala tudi grah (po 35) in fižol (po 50). Samo moko se so prodali večeraj okrog 2 toni. — Ljubljanske gospodinjice so pred stojnicami »Prehrane« čakale v vrstah, medtem ko je bilo pred stojnicami privatnih prodajalcev še živili, ki s cenami kljub intervenciji »Prehrane« niso šli nazaj, skorajda prazno. Danes bo »Prehrana« prodajala na večjem prostoru, ki ga bodo lepo uredili, da bo postrežba čim solidnejša.

Angloiranska družba skuša nadomestiti izgubo v Perziji

Indijski nameščenci nočejo ostati v perzijski službi — Angleski novinar izgnan — Nemški strokovnjaki se ponujajo perzijski vladi

New York, 3. julija (Reuter) Družba »Asiatic Petroleum«, ki je pod holandskim nadzorom, je pred kratkim dobila naročilo, naj kupuje nafto za britansko družbo kjerkoli je mogoče. V zadnjih 10 dneh je kupila več kot 3 milijone sodov najrazličnejših derivatov nafte. Pred 10 dnevi je dala britanska država blagajna dovoljenje za uporabo dolarjev pri nakupu nafte v ZDA in kjerkoli drugod na zahodni polobli, da bi se tako nadomestila izgube pri dobavih iz Perzije.

Perzijska vlada ni hotela podaljšati tranzitnega vizuma dopisniku londonskega lista »Observer« Knoxu, Naročila, mu je, naj zapusti deželo v soboto, ko mu vizum poteče. Britanska veleposlanstvo se je zavzelo za Knoxa, ki je dobil vizum od perzijskega konzulata v Karachiju, kar pa na odločitev perzijske vlade ni vplivalo. Britanski uradni zastopnik v Bonnu je danes povedal, da bo britanska vlada zahtevala, naj se poizve, ali so bili nemški petrolejski strokovnjaki anaga-

podpredsednik perzijske vlade Hussein Patemi, pripravila javno tožilstvo v Teheranu obtožbo proti funkcionarjem Angloiranske petrolejske družbe zaradi nezakonitega poslovanja. Obtožba temelji na listinah, ki so jih zaplenili pri preiskavi v informacijskem uradu družbe ter na sedežu glavnega zastopnika tega urada Richarda Sedona.

Perzijski parlament je včeraj nehal sejo, ne da bi bil sprejel kak sklep o predlogu, da bi ustanovili posebni parlamentarni in sodni odbor za preučevanje listin, zaplenjenih v uradih Angloiranske družbe. Mediji ni mogoče sprejeti sklepa, ker je več poslancev zapustilo zasedanje, da bi preprečili razpravo o zaplenjenih dokumentih.

Kakor poroča Reuter, je administrator za obrambo mobilizacija ZDA Charles Wilson odobril prostovoljni sporazum 18 ameriških petrolejskih družb, da bodo skupno zalagale za nafto prijateljske tuje države, ki bi izgubile dobavo perzijske nafte, če bo rafinerija v Abadanu ustavila delo. Te družbe bodo ustanovile skupni odbor za preskrbo inozemstva z nafto, za katerega ne bo veljal zakon o trustih.

Ameriška pomoč Srednjemu vzhodu

Kairo, 3. julija (Reuter) Egiptovski podtajnik za zunanje zadeve Hussein Radi bej je priporočil diplomatskim zastopnikom arabskih držav v Kairu, naj sprejmejo ameriško vojaško in gospodarsko pomoč, ki je namenjena narodom Srednjega vzhoda. Po njegovem mnenju je pomoč znamenje dobre volje in bo verjetno še povečana. Nova ameriška pomoč, ki znaša skupaj 540 milijonov dolarjev, naj bi pripomogla k udržitvi držav Srednjega vzhoda. Egipt je takšno pomoč sprejel, Sirija pa jo je zavrnila. Druge arabske države še omahujejo, ker je celotni znesek, določen za arabske države, enak znesku, ki je namenjen Izraelu samemu.

Vladna kriza v Grčiji

Atene, 3. julija (Reuter) Grški ministri predsednik Sophocles Venizelos je danes izjavil po razgovorih s kraljem Pavlom, da mu je kralj rekel, da se edina rešitev grške politične krize splošne volitve. Koalicijska vlada ministrskega predsednika Venizelosa je odstopila v soboto, ko se je umaknil iz vlade George Papandreu, namestnik predsednika vlade in vodja socialdemokratske stranke. Grški kralj Pavel ni hotel sprejeti ostavke vlade. Izjavil je, da obžaluje, ker se je v štirih letih menjalo že 13 vlad. Venizelosu je dal kralj navodila, naj po potrebi sestavi vlado samo iz liberalcev.

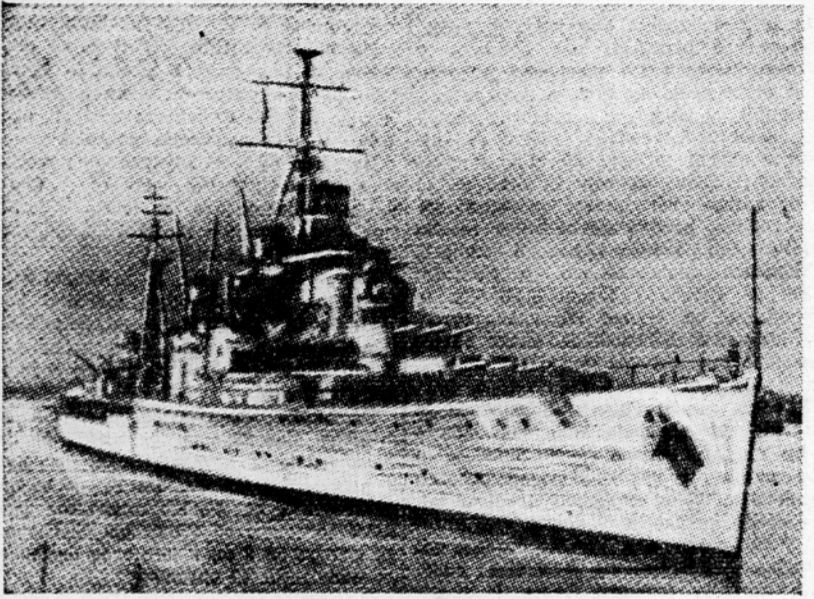
Oborožitveni načrt ZDA ostane isti

Washington, 3. jul. (Tanjug) Posebni Trumanov svetovalec Everill Harriman je danes pozval zunanje-politični odbor ameriškega Predstavniškega doma, naj odobri vladni program za pomoč drugim državam v znesku 8 in pol milijarde dolarjev. Izjavil je, da bi sedaj popuščanje glede te stvari utegnilo privedi do katastrofe. Po njegovem mnenju je bila akcija Združenih narodov v Koreji odločilnega pomena za preprečitev nove svetovne vojne. Harriman je pripomnil, da ima oborožitveni isti smoter, naj bi namreč ameriška pomoč preprečila novo svetovno vojno in pripravila svet za obrambo pred novo napadalnostjo.

da vmirirje v Koreji ne bo vplivalo na ameriški obrambni program. Wilson sodi, da se ta program ne sme opirati na vojno v Koreji, marveč na to, kar je znano o končnih ciljih in taktiki Sovjetske zveze.

New York, 2. julija (AFP) Velike poplave so poplavlile okrog 200.000 ha v državah Kansas in Missouri. Hkrati besne v petih zahodnih državah ZDA velikanski požari. V Kansasu je bilo uničenih na tisoče hektarov njiv z dozorevajočim žitom.

da vmirirje v Koreji ne bo vplivalo na ameriški obrambni program. Wilson sodi, da se ta program ne sme opirati na vojno v Koreji, marveč na to, kar je znano o končnih ciljih in taktiki Sovjetske zveze.

Britanska križarka »Mauritius« pred Abadanom

Osemsto do devetsto Indijskih in pakistanskih nameščencev Angloiranske petrolejske družbe je zavrnilo zaposlitev, ki jim jo je ponudila Perzijska nacionalna petrolejska družba. To so sporočili začasnemu odboru direktorjeve v pismu, ki ga je včeraj odpisal njihov združenji posvetovalni odbor. V Abadan je prispel prvi svetovalec britanskega veleposlanstva v Teheranu George Middleton v spremstvu angleškega vojaškega atašea. Middleton je izjavil, da bo imel v Abadanu neposredne razgovore s predstavniki Angloiranske petrolejske družbe in perzijske vlade.

žirani za delo v Perziji. Ta zahteva je verjetno že odposlana iz britanskega zunanjega ministrstva. Približno 120 nemških petrolejskih strokovnjakov in tehnikov se je sredi preteklega tedna kongregovalo pri perzijskem generalnem konzulatu v Hamburgu za delo v Perziji. Konzulat je sporočil, da so bile prošnje poslone v Teheran, da pa še ni odgovora. Prošnje so prišle samo iz Zahodne Nemčije.

Obtožba zaradi nezakonitega poslovanja
Teheran, 4. jul. (Reuter) Kakor piše list »Bahter Emroks«, čigar lastnik je

Iraški predsednik svari pred rusilno propagando

Bagdad, 3. julija (Reuter) Danes je iraški ministri predsednik Huri As Said pozval iraško ljudstvo, naj se svaruje pred protizakonito in rusilno propagando, katero izvajajo neodgovorni in tuji elementi, da bi uničili narodno enotnost in razrušili temelje države.

reformami in ustvariti resnično stabilnost Iraka in izvajati načela Arab. ske lige v zunanjih zadevah.

V uradnem komunikatu je Huri As Said opozoril, da so glavni cilji iranskega ljudstva okrepiti iraške oborožene sile in jih opremiti z najmodernejšim orožjem; izvesti široka osuševalna dela, javna dela in druge načrte; dvigniti življenjski standard siromskih slojev s splošnimi socialnimi

reformami in ustvariti resnično stabilnost Iraka in izvajati načela Arab. ske lige v zunanjih zadevah. Dodal je: »Iraška vlada se popolnoma zaveda odgovornosti nasproti sošedem in je ponosna, ker ima z njimi najbolj prijateljske odnose. Zato ne bo nikoli orodje napada proti svojim sošedem.« Svojo izjavo je zaključil z besedami: »Če se hočemo izogniti rušilni vojni, ne smemo držati križem rok, temveč trdno delati, da si bomo zagotovili nedotakljivost naše domovine in izboljšali njen gospodarski položaj.«

Mirovna pogodba z Japonsko

London, 3. julija (Tanjug) Britanski uradni krogi sodijo, da bo mirovna pogodba z Japonsko verjetno sklenjena v letošnjem septembru. Pripravljanje na konferenca za sklenitev pogodbe bo sklicana v Tokiju, brž ko bodo države ki so se borile proti Japonski v drugi svetovni vojni, dale svoje pripombe.

k osnutku pogodbe, ki jim je bil že dostavljen. Kot so že poročali, je bil med posebnim Trumanovim predstavnikom John Foster Dullesom ter britansko in francosko vlado dosežen sporazum in izdelan osnutek mirovne pogodbe z Japonsko, ki so ga poslali vsem prizadetim državam. V Londonu izjavljajo, da nikakršna nasprotovanja ZSSR ali Kitajske ne bodo mogla preprečiti sklenitve mirovne pogodbe z Japonsko.

Oafis obsojen na 10 let ječe

Frankfurt, 4. jul. (Reuter) Ameriški dopisnik William Oatis je bil včeraj v Pragi obsojen na 10 let ječe in na izgon iz Češkoslovaške po prestani kazni. Polovico kazni mu bodo črtali, če se po dobro vedel.

Preosnova japonske vlade

Tokio, 4. julija. (UP) V preosnovani japonski vladi je šest novih ministrov, med njimi pet pristavec liberalne stranke in en konservativec. Trije ministri brez listnic bodo imenovani pozneje. Dosedanji predsednik vlade Joida, ki je ostal še naprej predsednik, je prevzel tudi resor ministrstva za zunanje zadeve.

V nekaj vrstah

Dunaj, 3. jul. (A P): Avstrijska vlada je sporočila, da bo svojska cona Avstrije dobila 20.000 ton žita iz sklada Marshallovega načrta. Žito bodo pripeljali po Donavi iz ameriške cone Nemčije. Sovjetska okupacijska oblastva so privolila v te dobave.

New Delhi, 3. julija (AFP): Indijska vlada je v Varnostnem svetu obdolžila Pakistan, da je s številnimi incidenti prekršil sporazum o ustavitvi ognja v Kašmiru. Protest poudarja, da bi pogostejši incidenti lahko pripeljali do odkritih sovražnosti med Indijo in Pakistanom.

London, 3. julija (Tanjug): V prvih 6 mesecih tega leta je obiskalo Britanijo 700.000 tujih turistov. Državni dohodki od turizma so znašali v tem času 100 milijonov funtov sterlingov. Samo v maju je obiskalo Britanijo 66.000 turistov, od katerih je bilo več kot 12.000 iz ZDA.

Kairo, 3. julija (Tanjug) Kakor poroča UP, je egiptovski senat sinoči odobril varnostni pakt arabske lige. Egiptovska narodna skupščina ga je odobrila že prejšnji mesec.

Budimpešta, 3. julija (Tanjug) Poslanstvo ZDA v Budimpešti je danes zaprlo svojo čitalnico in kinematograf. Citiralo in kinematograf so zaprli po večeršnjih notih madžarske vlade, ki med drugim zahteva odpoklic treh ameriških diplomatov, o katerih trdijo, da so sodelovali v zaroti proti madžarski državi. Ameriško poslanstvo je tudi prenehalo izdajati dnevni informacijski bilten, ki je izhajal v 2000 izvodih.

Zeneva, 2. julija (Tanjug) V Zenevi se je začela konferenca o statusu beguncev in oseb brez državljanstva, sklicana na podlagi sklepa Generalne skupščine. Na dnevnem redu je vprašanje sestave načrta za konvencijo o statusu beguncev in načrta za protokol o statusu oseb brez državljanstva.

Beseda o značaju in pomenu Male knjižnice

Mala knjižnica, ki jo izdaja Slovenski knjižni zavod v Ljubljani, je dosegla 42 zvezkov. Če se spomnimo, da je začela izhajati leta 1947 (po naključju je prvi zvezek s Priskinovi Povedmi dr. P. Belkina izšel l. 1945), je to sorazmerno malo. Morda je vzrok v tem, da so vse knjižnice te vrste potrebovale nekaj časa, preden so se utrdile, razmahale in pridobile občinstvo. Znamenita nemška Reklamka zvesta spremljevalka več rodov slovenskih študentov in izobražencev pred prvo svetovno vojno, tudi ni čez noč zaslovela in si je šele po sto, dve sto zvezkih osvojila tisto edinstveno mesto, ki jo je imela nekaj desetletij nemški knjižni proizvajalci. Podobno je znano iz zgodovine češke »Svetlove knjižnice«, ki je izdajala praška založba O. Otto. Celotna ena najzvočajnejši zbirke te vrste, prenekanu poznavalcu nemškega slovenstva, znamenita nemška Reklamka zvesta spremljevalka več rodov slovenskih študentov in izobražencev pred prvo svetovno vojno, tudi ni čez noč zaslovela in si je šele po sto, dve sto zvezkih osvojila tisto edinstveno mesto, ki jo je imela nekaj desetletij nemški knjižni proizvajalci. Podobno je znano iz zgodovine češke »Svetlove knjižnice«, ki je izdajala praška založba O. Otto. Celotna ena najzvočajnejši zbirke te vrste, prenekanu poznavalcu nemškega slovenstva, znamenita nemška Reklamka zvesta spremljevalka več rodov slovenskih študentov in izobražencev pred prvo svetovno vojno, tudi ni čez noč zaslovela in si je šele po sto, dve sto zvezkih osvojila tisto edinstveno mesto, ki jo je imela nekaj desetletij nemški knjižni proizvajalci.

Knjižnica je začela izhajati šele ob koncu l. 1947 izšlo komaj 42 zvezkov, ne razodeva tiste vztrajnosti, ki je pri takih knjižnicah ena izmed prvin uspeha. Po mnenju Male knjižnice se zmerom tipaje išče svojo razvojno pot. Mimo kvantitete potrjuje to tudi kvaliteta njenih zvezkov, ki so šele v zadnjem času pokazali trdnost in priložnost. Mala knjižnica kot poskus slovenske Reklamke je nedvomno vredna, da se kulturni kronisti večkrat zaustavijo ob njenih uspehih in neuspehih. Doslej je bilo v njo v naši slovenisti hiši tako kot v Reklamko, zdelo se je, da je prešla v skromna, da bi bil kdo o nji sami spregovoril in z načelnimi opazkami podpril prizadevanje njenih izdajateljev. Če izvažemo nekatere priložnostne zapise in jezikovne kritike o tem ali onem zvezku, da se nam zdi, da je v slovenistične besede v naši javnosti. In vendar bi Mala knjižnica že z dosedanjimi zvezki zaslužila neko pozornost in — ob vsej kritičnosti, ki je potrebna — tudi nekaj moralnega podpora in spodbude. Razviti naše knjižnice proizvajalce kaže v zvezi z daljnosežnimi posledicami, ki jih prinaša prodajatev papirja, da šele prihodnje papirje čas za tako zbirko kot je »Mala knjižnica«. Cene njenih zvezkov bodo tudi v prihodnosti precej višje od obsežnejših knjig take, da bo malo knjižnice lahko kupoval vsak, kdor si bo želel, da bi imel nekaj novih knjig, h katerim se lahko večkrat zateka. Mala knjižnica bo bolj ko kdaj poprej živa potreba našega knjižnega izdajatelja.

Prvih štirideset zvezkov Male knjižnice že dovolj različno odgovarja na vprašanje, kaj je ta zbirka in kaj hoče. Njen namen je očito ta, da prinaša v sorazmerno cenenih zvezkih izbor najbolj zanimivih, najizjemnejših in za našo kulturno rast najbolj spodbudnih krajskih del iz domače in svetovne književnosti. Sprito čedo, da imamo za domačo slovenstvo podobno, čeprav prvenstveno šoli namenjeno zbirko (»Klasiko«), bodi programske težišče Male knjižnice v svetovni literaturi. To usmerjenost kaže že prvih štirideset zvezkov, med katerimi ima dva slovenska, 7 srbsko-hrvatskih, 7 ruskih, 2 bolgarska, 1 češka, 6 francoskih in 4 angleškoameriških. Če se torej po enega italijanskega, madžarskega in kitajskega avtorja. Knjižnica je razdeljena v tri skupine, ki jih na zunanjo označujejo same barve zvezkov: poezije (modra), pripovedna proza (rdeča) in eseji (zeleni) zvezki. Vredne so je izpocetka izhajala večidel v drobnih, kar pretirano tankih zvezkih, nam kažejo zadnje izdaje, da zbirka dobro prenaša tudi obseg desetih pol in ga bo lahko v posameznih primerih celo preokazila, ne očitno naznanja o razvojnem smeri in kaže vsaj v širokih obrisih podoben program, vendar je vse to še zmerom premalo, da bi mogla decela prepričati in si pridobiti široko občinstvo. Za samo dejstvo, da je v več ko treh letih (knjiž-

Nekaj poznih pripomb o volitvah

(S poti po Italiji — nadaljevanje)

Rim, 15. junija. Uradni izidi zadnje (tretje) volilne nedelje so objavljene Nova pokrajinski in občinski sveti v dveh tretjinah Italije in na Siciliji so izvoljeni, volilna mrczica pa, v kateri so zastopniki vseh strank pustili v boj topastvo največjega kalibra (ponovno so nastopili kot govorniki na volilnih zborovanjih De Gasperi, Togliatti, Scelba, Nenni, Pacciardi, Fella, Saragat in drugi) počasi pojenjuje.

meri s parlamentarnimi volitvami 1948 nad 2 milijona glasov. Če samo delno verjamemo govoricam in pisanju o potvorbah in če še upoštevamo grožnje s pekлом in večnim pogubljenjem ter to, da volilnega zakona povsod ne

Ocena, ki jo vodstva posameznih strank dajejo o volitvah, je na moč zanimiva. Prav vsi, komunistična partija Italije in Nennijsva socialistična stranka, krščanski demokrati in demokratični socialisti, republikanci in liberalci ter pristaši fašističnega socialnega gibanja vneto s tabelami dokazujejo in ponavljajo, da so zmagali in se hvalijo z volilnimi uspehi. Stevilke same pa so vendar dovolj zgovorne — pa jih obrača kakor koli — da le dajo vsaj približno pravo sliko, ki bi bila naslednja: krščanski demokrati so si sami, še večkrat pa v zvezi z drugimi strankami — liberalci, republikanci, demokratičnimi socialisti — pridobili upravo v večini italijanskih občin, med njimi tudi v Turinu, Firencah, Benetkah, Pisi, Veroni in drugod, ki so bile prej v rokah komunistov in Nennijsve socialistične stranke, izgubili pa so v približno 1000 občinah in pokrajinskih svetih.

DE GASPERI, predsednik italijanske vlade in šef krščansko demokratske stranke, ki si je na nedavnih upravnih volitvah zagotovila največ mest v občinskih in pokrajinskih svetih

Nekaj poznih pripomb o volitvah

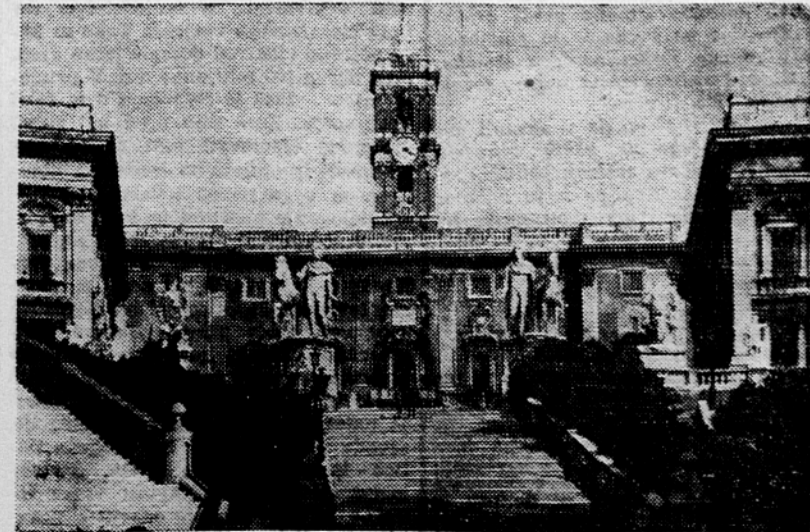
(S poti po Italiji — nadaljevanje)

bi priznali za najbolj demokratičnega, potem moramo biti s hvalo o uspehih krščanskih demokratov bolj vzdržni. Komunistična stranka je v glavnem obdržala glasove svojih volivcev in jih malenkost (okoli 100.000) celo pridobila; ista ugotovitev velja tudi za Nennijsvo socialistično stranko. Uspeh obeh strank, ne glede na to, da sta izgubili večino svetnikov v občinskih in pokrajinskih svetih, bi bilo nesmiselno zanikati. To pa se daleč ne pomeni, da vsi ki so glasovali za Togliattija in Nennijsva, odobravajo sramotno hlapčevanje Togliattija. Moskvi in Nennijsva Togliattiju — a o tem pozneje.

Nekaj poznih pripomb o volitvah

(S poti po Italiji — nadaljevanje)

Prav tako nesmiselno bi bilo podcenjevati vpliv MSI italijanskega socialnega gibanja oziroma fašistov, ki so zbrali dokaj glasov in si zagotovili precej mest v občinskih in pokrajinskih svetih. Naraščanje vpliva te stranke skušajo omaloveževati i komunisti i krščanski demokrati. (Francoske volitve bodo kmalu zatem dokazale, kam vodi spor med dvema velikima tekmečema, ki je vsak bolj in prej zagovornik koristil in politike tujih sil, zlasti še, če znotraj države ni dobro organiziranega množičnega demokratičnega gibanja, in voditeljev, ki zaupajo svojemu ljudstvu in na tej postavi grade svojo politiko.)

CAMPIDOLGIO, sedež rimske občinske uprave. V Rimu in večini pokrajin v Južni Italiji bodo upravne volitve jeseni

Demokratični socialisti (tako jih imenujemo, da ne bomo stalno ponavljali različnih krajskih in daljših kratkih — PSU, PSLI, PSULI ali PSSIS) so se utrdili. Vendar pa napredek ni velik. Stranko še vedno razjedejo hude notranje razprtije, neenotnost gledanja na različne perspektive problema vsi

si celo prerekanja iz osebne užaljenosti, kar vse na volivce zelo negativno vpliva. Italijanski volivci so torej v glavnem izrekli zaupanje krščanskim demokratom in KP Italije ter Nennijsvim socialistom. Kot tretja sila se vsiljujejo fašisti, kot četrta šele, vsaj po volilnih izidih sodeč, socialni demokrati. Kaj je omogočilo uspeh kominformistov? Nerešena socialna vprašanja in slabo ekonomsko stanje, za katerega vsa opozicija doma, pa tudi mnogi kritiki v tujini (med njimi tudi visoki uradniki uprave za Marshallov načrt) valjko krivdo na vlado in njeno gospodarsko politiko. Kritiki je bilo nešteto in ker jih je potrjevala tudi skušnja in dejansko stanje, so bile uspešne. Med drugim je šlo v prilog komunistov tudi precejšnje nezadovoljstvo ljudi z notranjo politiko ministra Scelbe ter prosvetnega ministra Gonelle, s katerim je pridiral v sole in mladinske zavode klerikalizem, ki si je hotel podrežati tudi umetnost in znanost, ter končno nekatere večje ali manjše koruptivske afeze, v katerih so bili zapleteni — tako je trdila opozicija — funkcionarji demokratične stranke. Dalje je treba priznati, da so bile mnoge občinske uprave v komunističnih in socialističnih rokah zelo delavne in večkrat uspešne, dejavnost demokratičnih občinskih uprav pa se je včasih omejevala na to, da so s figurnimi peresi prekrivali javne spomenike.

Spev pisateljkarja Togliattija in njegovih izjav, pa naj maha s ojkovo njih drugih vzrokov še vedno nekoliko neodločno, samo vase ne zaupajoč v — dejal bi — preveč nagnjeno k temu, da preštevata na eni strani dolžarje, na drugi pa številno bajnetov. Vedno bolj pa si tudi tu utira pot zavest, da se je treba nasloniti na lastne sile. Mnogi javni politični in kulturni delavci — naj omenimo le Cucchijs in Magnanija — so že stopili na to pot in jo tudi drugim pokazali. Svoje delo za razvoj v tej smeri so začeli tudi mnogi demokratični socialisti. (Ponatis prepovedan.)

Kurdistan - igranka v rokah sovjetske politike

Domovina Kurdoev je razdeljena na pet držav: Sovjetsko zvezo, Turčijo, Perzijo, Irak in Sirijo. Kurdistan tvori namreč teritorialno celoto v najbolj hribovitih pokrajinah med sovjetskimi Erivanom in v glavnem v smerih Diarbekir-jezero Van (Turčija), Kermanshah — Bagdad (Irak) in mesto Kermanshah — jezero Urmia v Perziji. Na površini približno 500.000 kv. km zemlje prebiva okoli 3.500.000 Kurdoev. Četudi je njihova domovina hribovita, ima obširne gozdove trdega lesa, doline pa so večji del rodovitne in obdelane. Poleg sadnega drevja uspevajo še koruza, žito, vinska trta, tobak in mana. In kurdistanščini imenovana kurdret-hal-vassiz ali božja slaščica. Obširni pašniki so primerni za rejo konj in drobnice, med tem ko je goveja živina manj. Ljudje, ki so imeli priložnost priti v stik s Kurdi, jih opisujejo kot pogumne, svobodoljubne, gostoljubne in nekoliko sramežljive. Mnogo družin še vedno živi nomadsko življenje, potujejo z drobnico in konji širok dežele. Dekleta se majožjo med desetim in dvajstim letom, ženin pa mora dekleto vemu očetu odsteti doto. Zenske pa imajo več svobode kot drugod v Orientu: čeprav so muslimanske vere, si obraza ne pokrivajo in se lahko celo svobodno družijo z moškimi, kar jim lahko omeji kveciemu (kot povsod na svetu) bolj ali manj ljubosumni mož. Samo najbolj bogati moški si lahko privoščijo več žena, ostali pa si izberejo življenjsko družico le enkrat. Kurdi so zelo ponosni na svojo preteklost, katero poznajo sicer samo iz ljudskih balad, tega pa prav v starodavni Asiriji, kjer so bili Kurdi menda samostojni, po padcu Niniva pa so se začasno združili z Medijci. Prvi si jih je pokoril Kir, nakar so bili izmenoma pod oblastjo Makedoncev, Partov in Sasanov. V 9. stoletju jih je pokoril bagdaski kalif, nakar so se borili za svoj obstoj proti Turkom, Mongolom in Tatarom. Njihovi boji so bili uspešni in v 12. stoletju so bili ne samo svobodni, ampak so si celo podjarmili Egipt in Jemen. Od sultana Saladina, ki je bil Kurd, dalje pa so priznavali nadvlado Turkov. Le-tom so se večkrat brez uspeha uprli, nekajkrat pa so z njimi tudi sodelovali. Tako so l. 1914 in 1915 sodelovali pri turških pokolih ameriških kristjanov. Po razpadu Otomanskega imperija so si Kurdistan razdelile nove države, ki so nastale na tleh razpadle Turčije. Čeprav so Kurdi ponosni na svojo zgodovino, ne poznajo nacionalizma in pravem pomenu besede, ker so razdeljeni na mnogo plemenov; nasprotje med njimi v sodobni zgodovini spretno izkoriščajo vesleje, pa tudi sosedne manjše države.

Za rovarjenje je teren posebno ugoden v Perziji in Iraku, manj v Turčiji, čeprav se prav tu godi Kurdom najslabše. Medtem ko so imeli v sultanovni Turčiji določeno avtonomijo in so bili mnogi Kurdi v važnih državnih službah, sedaj Kurdoev uradno v Turčiji ni. Obstoja samo še gorski Turki. Sedanja Turčija ne pozna šale in so vsi upori že v kali zatrti; za sum kurdistanskega nacionalizma določa turški zakon smrt na vesalih.

Dva kurdska jahata v značilni bojni opreml

napadli postojanko perzijskega orožništva v Tebrisu, jo premagali in dne 10. decembra 1945 osnovali »ljudsko vlado« Azerbejdžana pod vodstvom Izmedžu Piševarija. To je vzpodbudilo še Kurde, ki so pod nadzorstvom sovjetske okupacijske armade proglasili 15. decembra kurdsko ljudsko vlado. Osnovali parlament in izobesili svojo zastavo. Obem ceremonijam v Tebrisu in v Mahabadu so prisostvovali vsi sovjetski oficirji in poslanci iz sovjet-

slabost teheranske vlade in sovjetske obljube Kurdom, da jim bodo pomagali z orožjem, Tisti čas so se v Mahabadu jiskali celo učbeniki v kurdskem jeziku, leposlovne knjige, izhajala pa sta tudi dva dnevnika. Kmalu so se pričeli temni dnevi: nova republika je zašla v gospodarske težave. Spletke teheranske vlade so bile vedno bolj uspešne in razdor med kurdski plemeni je bil vedno večji. Ker sovjetske pomoči ni bilo od nikoder (sovjetski interesi so bili fiskikalni drugje), je Kadi Mohamed končno poslal sporočilo v Teheran, da je kurdski narod pripravljen mirno dočakati perzijsko armado, 15. decembra, točno leto, po ustanovitvi republike Kurdistan je perzijska vojska vkorakala v Mahabad, kjer so jo slovesno pričekali. Kadi Mohamed na slavnostnem sprejemu pa ni slutil, da bo že čez dva dni skupaj s svojo vlado v zaporu. 31. marca 1947 pa so bili Kadi Mohamed, Seir Kadi in Sadr Kadi oboeseni na glavnem trgu Mahabada. Perzijci so tudi usmrtili 11 poglavarjev raznih plemen, ki so podpisali Kadi Mohameda in prepovedali uporabo kurdskega jezika, obstoječe knjige v kurdskem jeziku pa so sežgali na istem trgu, kjer je bil Kadi Mohamed oboesen. Tako se je končal zadnji poskus Kurdoev, da bi se osvobodili, neuspešno v glavnem po zaslugi Sovjetske zveze, ki je upor Kurdoev sprožila, nato pa jih prepustila Perzijcem na milost in nemilost, ker jih pač ni več potrebovala.

Zadnje mesece je zopet čutil vedno silnejšo sovjetsko propagando, namerjeno tem pokrajinam. Radio postaja »Svobodni Azerbejdžan« ima večkrat polovico oddaj v kurdskem jeziku, sovjetski agenti kurdske narodnosti pronajajo v Perzijo v vedno večjem številu govornice, da se bo Mustafa Mula vrnil iz Sovjetske zveze na čelu treh »kurdskih« divizij pa, so izredno razširjene. Celotna propaganda se bavi s slikanjem svetle bodočnosti »Kurdistan« SSR, katero bi bilo seveda treba šele ustanoviti. Ni verjetno, da bi Sovjeti iskreno želeli svobodo in srečo Kurdom, komaj dve leti po tem, ko so jih izdali. Bolj verjetno je, da Rusi kot tedaj tudi sedaj izkoriščajo svobodoljubne težnje Kurdoev, le za svoje lastne imperialistične cilje, ki to pot hudo dišijo po perzijski nafti.

A. F.

GOSTOVANJE NEMSKIH ATLETOV V LJUBLJANI

Ottenheimer je dosegel nov jugoslovanski rekord

1 : 52,8 na 800 metrov

Kvalitetnih mednarodnih atletskih prireditvev smo v Ljubljani že dolgo željni. Kljub kratkemu času za pripravo in tudi pomanjkanju časa za propagando, je večerjanja prireditev z mednarodno udeležbo na letnem telovadščišču v Tivoliju vendarle odlično uspela. Nad 2000 gledalcev je bilo verjetno enako zadovoljnih, kot prireditelj Atletske zveze Slovenije in naši tekmovalci. V 12 zanimivih točkah tekmovalja so bili doseženi nekateri odlični uspehi, med njimi nov državni rekord Ottenheimerja (Partizan) na 800 m v 1:52,8, ki je od sedanjega Hančevega boljši za 0,9 sek. Tudi na 1500 m je bila enako kot na 800 m do konca zanimiva in zelo napeta borba, četudi rezultati niso bili rekordni. Gostje iz Nemčije so si priborili sedem prvih mest, in sicer je treba poudariti met klavida, ki ga je vrzel Wolf 54,67 m, dalje skok v daljino Göbel 707 cm in zelo dober čas na 100 m Wittekind 11,0, kar je za tekašiče v Tivoliju res redkost. V skoku v višino je našemu rederjerju Dimitrijeviču le za las ušel nov jugoslovanski rekord, je pa 190 cm prekosil z lahkoto. Naši znani državni reprezentanti kakor Igor Zupančič na 110 m zapreke s 15,7, Zerjal v klavidu 51,30, Pavlovič na 1500 m kot prvi 3:59,2 in Djuraškovič na 3000 m 8:30,9, so dosegli zadovoljive uspehe, kljub temu pa smo pričakovali, da bo glede na dobro razpoloženje vseh tekmovalcev in odlično vreme poleg Ottenheimerja, še kdo od njih »podri« kak rekord. Kljub temu pa

smo bili s celotnim tekmovalcem zelo zadovoljni, saj so bile borbe v nekaterih točkah kot n. pr. na 1500 m zelo napete in so spravile na noge prav vse gledalce, ki so se te točki navdušenostno odlično prireditev. Emilia Kranjca (Odrad), ki je z veliko pozitivnostjo prehitel odličnega Stritofa (Partizan) in Kynasta (Nemčija).

Izvedba tekmovalja je bila vzorna. Gledalci so bili po zvočnih sproti obveščeni o vseh zanimivostih tekmovalja. Pred pričetkom tekmovalja so vsi tekmovalci nastopili pred tribuno, kjer jih je v imenu Atletske zveze in mestnega odbora ljubljanskega pozdravil predsednik zveze tov. Krese, za pozdrav pa se je zahvalil vodja Nemcev š. v. Planitz. S sprejemom in izvedbo prireditve so bili vsi gostje izredno zadovoljni. V Zagreb, kjer bodo še v nedeljo tekmovali, odhajajo z najboljšimi vtisi iz Ljubljane, tako je ob zaključku posebej poudaril vodja nemških atletov. Rezultati so bile:

1. Zerjal (Kli) 45,7, 2. Miler Janko (O) 45,39, 3. Noack (N) 44,16, 4. Miler B. (O) 44,43, 400 m: 1. Račić Marko (P) 51,2, 2. Beisak Niko (O) 52,4, 3. Rožman Janko (O) 52,9, 3000 m: 1. Warnemünde (N) 8:29,2, 2. Djuraškovič (P) 8:30,0, 3. Mihačič (P) 8,32,9, 4. Sober (Zel. M.) 9:03,2; Kroglja: 1. Noack (N) 12,29, 2. Miler Janko (O) 12,72, 3. Miler Bogdan (O) 12,62; 1500 m: 1. Pavlovič (P) 3:59,2, 2. Hohner (N) 3:59,2, 3. Kranjca (O) 4:01,2, 4. Stritof (P) 4:02,5; daljina: 1. Göbel (N) 7,07, 2. Simunič (P) 6,58, 3. Pokorn (O) 6,26, 4. Zagorc (Kli) 6,18; klavido: 1. Wolf (N) 54,67, 2. Zerjal (Kli) 51,30, 3. Berec (P) 51,28, 4. Markez (Zel. M.) 42,33; Ing. M. M.

Danes prijateljska nogometna tekma ZELEZNIKAR (Zrenjanin) : ZELEZNIKAR (Ljubljana) Začetek ob 17.30 s predtekmo ob 16. na stadionu v Sisku.

Turnir v Wimbledonu

V prvi polfinalni igri posameznikov je Avstralec Mc Gregor (na sliki) premagal večeraj Sturgessa v štirih nžih.

Drobne zanimivosti
Plavalni klub Jug je imel v Dubrovniku svoje prvo letošnje plavalno tekmovalje v tem prvenstvu je Barbieri preplaval progo 200 m prsno v času 2:41,0, s čimer je zboljšal državni rekord za 2 sekundi.

V prijateljski nogometni tekmi je Fuhina iz Gostolice premagal Usnarja (Sostanj) 4:2 (3:2).

22-letni švedski atlet Hans Gelster je na tekmovalju v Linköpingu na Švedskem dosegel najboljši letošnji čas v Evropi v teku na 400 m — 47,5 sek.

Tretja zmaga Partizana na Švedskem

Nogometaši beogradskega Partizana so na gostovanju po Švedski dosegli tretjo zaporedno zmago. V švedskem mestecu Borlängeu so se pomerili z domačim moštvom Brage, ki so ga premagali 5:1 (1:1).

Zmaga ni bila tako lahka, kakor kaže rezultat. Švedi so se zopust žilavo upirali, da bi Partizan sprva ni znašel. Sele po odmoru so se razžirali. Partizanovi igralci, med katerimi je bila zelo dobra napadalna vrsta. Najboljši so bili Dienovac, Colić in Vorigić, v domačem moštvu pa se je izkazal vratar. Gole so dali Vorigić 3 ter Bobek in Mihačević po enega.

O igri Crvene zvezde piše najugodnejše »Corriere dello Sport«. Njegov dopisnik se strinja z oceno nekaterih časopisov, da so Jugoslovanci igrali preostro, in da je bil Mucellini poskočan že v začetku igre.

Na dopisnike italijanskega časopisa je od vseh igralcev Crvene zvezde napravil najmočnejši vtis Mitić. »Corriere dello Sport« piše, da je dosegel 3 gole, in da je dobil eno od najboljših nogometsev, ki so igrali na brazilskih terenih. Delal je za dva, tri. Vedno je bil v igri, dal je napad, zdaj v obrambi, odbijal napade in ogrožal Juventusova vrata. Mitić je slijan igralce in sloves, ki gre o njem, »prestizan«.

Ob drugih »Zvezdincev« omenja list Tomasičeva in Ognjanova, v obrambi pa Djajlica.

Po zmagi nad Crveno zvezdo je italijansko časopisje prepričano, da se bo Juventus zanesljivo uveljavil v finalu.

Juventus : Nice 3:2 (2:1)

V drugi skupini tekmovalja za pokal mesta Rila je bila predinočnim odigrana v Sao Paulo tekma med Juventusom iz Turina in Nico. Zmagal je Juventus 3:2 (2:1) in si s tem verjetno zagotovil pravico do tekmovalja v finalu.

KVALIFIKACIJSKO TEKMOVANJE ZA VSTOP V ZVEZNO PLAVAL LIGO

Proleter premagal Polet 75 : 56

Plavalci mariborskega Poleta so v dnevni borbi za vstop v I. zvezno ligo osvojili svoje sposobnosti s tekmovaljo Proleterja iz Zrenjanina. Zaradi nezadostne pripravljenosti, pa tudi zaradi objektivnih težav se Mariborčani niso mogli uspešne boriti z boljšim nasprotnikom, ki se je po zaslugi zmage uvrstil med člane I. zvezne lige, medtem ko je postal Polet član II. zvezne lige. Rezultati najboljših posameznikov so bile:

MOSKI — 100 m prosto: Horvat (Pr.) 15:26,1, Brandner (MPK) 15:58,4, Popović (Pr) 16:20,9; 100 m prsno: Mihačević 1:49,0, Brandner 1:54,3, Prodanovič (Obz. Pr.) 1:10,8, Doležal (MPK) 1:12,9; 400 m prosto: Mihačević 5:24,6, Horvat 5:34,4, Doležal 6:17,4; 100 m hrbtno: Nikolič (Pr) 1:15,1, Jagodič 1:19,9, Brandner 1:21,8; 200 m prsno: Kancelj (MPK) 2:09,9, Brandner 2:37,0, Prodanovič (Obz. Pr.) 4:200 m prosto: Proleter 10:32,2, MPK 11:26,7; ZENSKE — 100 m prosto: Vauhnik (MKP) 1:25,0, Stefkovič (Pr) 1:27,7, Sajko (MPK) 1:28,4; 200 m prsno: Madjarev (Pr) 3:24,2, Centrh 3:32,8. Iynik (Obz. Pr.) 4:37,0; 400 m prosto: Proleter 6:04,1, MPK 6:58,3; 400 m prosto: Stefkovič 6:49,5, Centrh 7:37,3, Zdelar (Pr.) 7:45,3; 100 m hrtno: Vauhnik 3:34,1, Nikolič 1:37,4, Sajko 1:41,4.

Plavalci mariborskega Poleta so v dnevni borbi za vstop v I. zvezno ligo osvojili svoje sposobnosti s tekmovaljo Proleterja iz Zrenjanina. Zaradi nezadostne pripravljenosti, pa tudi zaradi objektivnih težav se Mariborčani niso mogli uspešne boriti z boljšim nasprotnikom, ki se je po zaslugi zmage uvrstil med člane I. zvezne lige, medtem ko je postal Polet član II. zvezne lige. Rezultati najboljših posameznikov so bile:

MOSKI — 100 m prosto: Horvat (Pr.) 15:26,1, Brandner (MPK) 15:58,4, Popović (Pr) 16:20,9; 100 m prsno: Mihačević 1:49,0, Brandner 1:54,3, Prodanovič (Obz. Pr.) 1:10,8, Doležal (MPK) 1:12,9; 400 m prosto: Mihačević 5:24,6, Horvat 5:34,4, Doležal 6:17,4; 100 m hrtno: Nikolič (Pr) 1:15,1, Jagodič 1:19,9, Brandner 1:21,8; 200 m prsno: Kancelj (MPK) 2:09,9, Brandner 2:37,0, Prodanovič (Obz. Pr.) 4:200 m prosto: Proleter 10:32,2, MPK 11:26,7; ZENSKE — 100 m prosto: Vauhnik (MKP) 1:25,0, Stefkovič (Pr) 1:27,7, Sajko (MPK) 1:28,4; 200 m prsno: Madjarev (Pr) 3:24,2, Centrh 3:32,8. Iynik (Obz. Pr.) 4:37,0; 400 m prosto: Proleter 6:04,1, MPK 6:58,3; 400 m prosto: Stefkovič 6:49,5, Centrh 7:37,3, Zdelar (Pr.) 7:45,3; 100 m hrtno: Vauhnik 3:34,1, Nikolič 1:37,4, Sajko 1:41,4.

Gostovanje Železničarja v Zagrebu

Preteklo nedeljo so plavalci ljubljanskega Železničarja gostovali v Zagrebu, kjer so nastopili proti članu II. zvezne lige Naprijedu v plavanju, vaterpolu in skokih. Rezultat plavalnega dvoboja je bil 56:53 v korist domačev, kar je bil prvi tekmovalni dvoboj v sezoni. Železničarji so bili v uspeh. Med ljubljanci sta se odlikovali obe plavalci hrbtnega (Kovačič in Skrbinšek) in prsnega (Kunc in Jakomin) sloga, med moškimi pa Kos in Gorišič, ki sta delila prvi mesti v crawlu in hrbtnem slogu.

V vaterpolu so Zagrebčani nadkraljevali goste. Sele v drugem polčasu so ljubljanci dajali večji odpor. Tekma se je končala 8:0 (6:0) v korist Naprijeda. Dvoboj v plavanju vaterpolu in skokih, se je končal z zmago domačih 76 : 65.

Tehnični rezultati:

MOSKI — 100 m prosto: 1.—2. Kos (Z) in Papčič (N) oba 1:09,4; 3. Britič (N) 1:11,1; 400 m prosto: 1. Jazec (N) 5:29,4; 2. Mišič (N) 5:38,7; 3. Grohar (Z) 5:50,0; 200 m prsno: 1. Saban (N) 3:02,8; 2. Hočevar (Z) 3:07,0; 3. Žepić (N) 3:07,8; 100 m hrtno: 1.—2. Gorišič (Z) in Puharič (N) 1:26,3; 3. Rotter (Z) 1:28,1; 400 m prsno: 1. Zelnar (Z) 10:37,9; 2. Zelencič (Z) 11:20,4. — ZENSKE — 100 m prosto: 1. Sačič (N) 1:25,2; Ivelja (N) 1:27,6; 3. Dolenc (Z) 1:35,2; 200 m prsno: 1. Kunc (Z) 3:29,5; 2. Jakomin (Z) 3:35,9; 3. Peršič (N) 3:43,2;

SPORTNA STAVA

Za nagrado v izrednem kolu športne stave (plasma I. lige) pridejo v postev vsi z 12 in 10. pravilni rešitveni. Prvo nagrado po 33,73 din prejmeta dva dobitnika (iz Beograda in Zagreba). Za 12. nagrado po 32,11 din pride v postev 12 dobitnikov, med njimi tudi imetniki Stevica iz Slovenije: 49796 (vtrikrat), 53333, 66461, 62597, 64796, 63592, 48262 in 48242. Rok za reklamacije je do ponedelja. Končne nagrade za 32. kolo so naslednje: 399,365 (v Sloveniji skupina iz Celja); II. nagrada 3217 din, izplačevanje nagrad bo v petek med 12. in 13. uri — Filzturna zveza Slovenije, Ljublarjeva U. provizorij.

Ilirija : Primorje. Obvezni treninž obeh moštev so vsaki tork in četrtek od 18 ure dalje na stadionu Odrda. Sejalniki so vsak ponedeljek ob 12 uri pri Frincu. Vsakdo, ki ima kakšnekoli trofej, slike ali spomine obeh klubov, naj jih posodi iniciativnemu odboru, ki jih bo razstavil za 10 letnico zdajnjega srečanja med Ilirijo in Primorjem.

Ureja uredniški odbor. Odg. urednik Sergej V. Šnajak. Lastnik Osvoobodila fronta Slovenije. Uredništvo in uprava — Ljubljana, Knašičeva ulica št. 5. telefon 55-22 do 55-26. Poština predalca 29. Tiska — Slovenskega poročevalca v Ljubljani Poština plačana v gotovini.

NOVICE in zanimivosti

Idealno mesto — »Idealcity«. Francoski arhitekt Jean Claude Maret, učenec slovitega Courbusierja in profesor na harvardski univerzi je izdelal načrt idealnega mesta in mu dal ime »Idealcity«. V mestu bi bilo nekaj 100.000 prebivalcev. Načrt je fantastičen, gre za velikanji, v terasah se zložujo stozec z osnovno površino enega kvadratnega kilometra, ki naj bi se dvigal sredi velike zelene površine. Na periferiji naj bi bila stanovanja in prostori, ki potrebujejo dnevno svetlobo, v središču stozca pa bi bil prostor za kino, gledališče, knjiznice, garaže in podjetja za preskrbo. Tri avtomobilske ceste, ki bi bile speljane okoli stozca, naj bi delile mesto v štiri dele. Iz teh delov bi vodile ceste na visoko planoto v višini 400 metrov z letališčem za helikopterje, prav tako pa v vse druge smeri mesta. Manjši promet pa bi opravljali z dvigalji in tunnelsko železnico. Načrt tega »mesta termitov« je v Ameriki vzbudil živo zanimanje.

Brooklinski podvodni predor. Dvojni cestni predor, ki so ga začeli graditi leta 1940, so sedaj izročili prometu. Dolg je 2800 m in bo omogočal promet 3000 vozil na uro. Računajo, da bo šlo skozi predor že prvo leto 10 milijonov vozil, kar bo znatno olajšalo promet med New England in Long Islandom. Stroški za to delo znašajo 80 milijonov dolarjev. Pričakujejo, da bodo nabrali letno okrog 4 milijone dolarjev na cestnini, ki jo bo moralo plačati vsako vozilo.

Teta Jensine... Slavni danski pisatelj pravljic H. C. Andersen je bil zelo navezan na svojo knjižnico in ni mogel prebrati, če mu izposojevali knjige niso vržali ali pa so mu vračali raztrgane. Velik sovražnik njegovih knjig je bila stara teta. Njena želja po ubranju je bila neutešljiva. Stalno si je izposojala knjige v Andersenovi knjižnici in jih vračala raztrgane. Pisatelj jo je imel zelo rad in ji ni mogel odreči, za knjige mu

z vsega sveta

je pa bilo tudi žal. V stiski si izmisli zvičajco. Imel je nepopolno knjigo »1001 noč«, v kateri je bila samo še pravljica »Aladin in čudežna svetilka«. To knjigo je posodil teti in v »pžrlja« jo je v 8 dneh, nato pa prosila za naslednji zvezek. Andersen je nekaj dni počakal in ji dal isto knjigo. Teta Jenkine jo je brala z nezmanjšanim užitekno. To se je ponavljalo leto dni. Končno je bil Andersen le radoveden, kako ugotovi teti pravljice iz knjige »1001 noč«. »Čudovite, neznanstvo so napetek, mu je odgovorila, »le tega ne razumem, zakaj pisatelj imenuje svoje osebe zmerom samo »Aladin«.

NOVOST ZA KOLESARJE. Na bregovih Seine v Parizu je Lepineov natečaj uredil razstavo 638 iznajdb, katerih pestrost bo zadala razsodišću odgovornu nalogu. Na razstavi vidis maketo ladje, ki bo pretvarjala morskalo valovanje v električno energijo, potem napravo, ki bo omogočala kukanje z izrabo sončnih žarkov, prototip zlozičnih smuč, zlozižno poliščno itd. Kar bo na naše kolesarje najbolj zanimalo, je kolo na reakcijski pogon, ki ga kaže naša slika.

MARGARETA BUBER-NEUMANN, 18

UJETNICA pri Stalinu in Hitlerju

»Kdaj in kje naj bi bila rovarila in uganjala protirevolucionarno agitacijo?»
»To vas jaz vprašam. Ne bodite tako nesramni! Ali mislite, da nimamo nobenih sredstev, da vas omeščamo? Če boste še naprej tako lagali, vas bom pustil sedeti v celnici meseca in meseca — ne, leta, potem vas bo že pamet srečala.« In že je pritisnil na gumb na mizi; vstopil je vojak in me s policijskim prijemom spet odvedel v smrdečo celico. Ko sem se priplazilo do kaitice, je lezala še s široko odprtimi očmi. Vsa razburjena je čakala, da se vrnem. Kako dobro mi je to delo! Najrjasi bi jo bila začela božati.
Čez nekaj dni sem bila zopet na vrsti. Začela se je ista igra. Preiskovalnemu sodniku se je hotelo mojih izjav, jaz pa sem ga prosila, naj me podrobneje sprašuje, ker nisem imela pojma, kakšno ozadje ima obtožnica. Mučil me je silen strah, da je NKVD morda kaj zvedela o mojih razgovorih s prijatelji. Drugo zaslisanje se je razlikovalo od prvega v tem, da je preiskovalni sodnik pokladil dve cigareti, preden me je z grožnjami in kletvami rda bom v preiskovalnem zaporu še vsa črna dal odvlct nazaj v celico. Napenjala sem si mozgane, na kaj bi se mognila obtožnica opirati. Pri tretjem zaslisanju pa se

me je sodnik že naveličal, predločeno mu je postalo z menoj. »Tako, sedaj vam bom pa povedal, kje in kdaj ste se ukvarjali s protirevolucionarnim rovarjenjem in agitacijo. Saj menda ne mislite tajiti, da ste bili v letih 1931-32 v opoziciji Komunistične partije Nemčije?«
»V Komunistični partiji Nemčije nisem bila nikdar v opoziciji.« In še preden me je imel čas nahruliti, sem nadaljevala in napravila nepopravljivo napako: »Kaj pa ima pravzaprav opozicijsko stališče v Komunistični partiji Nemčije opraviti s protirevolucionarnim rovarjenjem in agitacijo proti Sovjetski državi?«
Tedaj si je moj »Nemec z Volge« dal duška z besnim kričanjem: »Vi niste samo protirevolucionarka, ampak tudi trockistka!«
Drugi dan sem spoznala, da me dolže podobnih stvari kakor mojega moža. »Kaj veste o sektaškem delovanju Heinza Neumanna?«
Seveda nisem vedela ničesar in sem skušala pojasniti, da kot navadna članica Komunistične partije Nemčije nisem imela nobenega vplogleda in nobenega pojma o trenjih in sporih v Centralnem komitetu in Politbiuroju Komunistične partije Nemčije. Iz vprašanj in odgovorov mi je postalo jasno, da sem samo nekak privešek, samo čisto nepomemben slušavec. Zdelo se mi je, da želi preiskovalni sodnik mojo zadevo kolikor mogoče hitro končati. A zakaj? Začetel je sestavljati zapisnik. V zapisniku so bila takale vprašanja: »Ali ste sodelovali pri sektaškem delu Heinza Neumanna in Komunistični partiji Nemčije? Ali

ste bili v opoziciji?« — »S kom ste v Moskvi občevali?« »Kaj ste se pogovarjali v vaši sobi v hotelu Lux?« »Kdo je lo navadi obiskoval vašega moža?«
Na vprašanja sem odgovarjala za da ali ne, kakor se mi je zdelo bolje. Kakih pogovorov seveda nisem sisala, prijatelji pa so prihajali samo taki, ki jih je zdavnaj ni bilo več v Sovjetski zvezi. Preiskovalni sodnik ni delal nobenih poskusov več, da bi mi izsilil kako izjavo. Vsako stran zapisnika sem skrbno prebrala. Sestavljen je bil v nemškem jeziku. Na koncu me je pozval: »Podpišite!« Zdelo se mi je — po pravici povedano — da vse zapisnik mirno lahko podpisala. Saj je bilo videti vse tako pravilno in neoporečno. Če ne podpišem, me bodo pustili sedeti leta in leta v tem strašnem preiskovalnem zaporu. Tedaj pa sem se domislila Tassinega svarila: »Ne podpiši ničesar, ker bodo zapisnik ponaredili!« Sodnik je zaklel in me postal nazaj v celico.
Stirinajši dni potem so prišli ponoči spet pome. To pot sem prišla v drugo sobo, k nekemu drugemu preiskovalnemu sodniku. Ta je govoril rusko. Izročil mi je listek, na katerem je bilo zapisano: »Kontenozje sledstvičen (konoc preiskave)«. »Preiskava je ugotovila, da je Margarita Genrihovna Buber-Nejman kriva zločinca protirevolucionarnega rovarjenja in agitacije proti Sovjetski državi.«
Svojim očem nisem mogla verjeti in sem vse še enkrat prebrala. Morda nisem prav razumela? Prosila sem sodnika, naj mi razloži pomen posameznih besed. Vse je bilo natanko tako, kot sem sama razbrala. To je torej konoc

ste bili v opoziciji?« — »S kom ste v Moskvi občevali?« »Kaj ste se pogovarjali v vaši sobi v hotelu Lux?« »Kdo je lo navadi obiskoval vašega moža?«
Na vprašanja sem odgovarjala za da ali ne, kakor se mi je zdelo bolje. Kakih pogovorov seveda nisem sisala, prijatelji pa so prihajali samo taki, ki jih je zdavnaj ni bilo več v Sovjetski zvezi. Preiskovalni sodnik ni delal nobenih poskusov več, da bi mi izsilil kako izjavo. Vsako stran zapisnika sem skrbno prebrala. Sestavljen je bil v nemškem jeziku. Na koncu me je pozval: »Podpišite!« Zdelo se mi je — po pravici povedano — da vse zapisnik mirno lahko podpisala. Saj je bilo videti vse tako pravilno in neoporečno. Če ne podpišem, me bodo pustili sedeti leta in leta v tem strašnem preiskovalnem zaporu. Tedaj pa sem se domislila Tassinega svarila: »Ne podpiši ničesar, ker bodo zapisnik ponaredili!« Sodnik je zaklel in me postal nazaj v celico.
Stirinajši dni potem so prišli ponoči spet pome. To pot sem prišla v drugo sobo, k nekemu drugemu preiskovalnemu sodniku. Ta je govoril rusko. Izročil mi je listek, na katerem je bilo zapisano: »Kontenozje sledstvičen (konoc preiskave)«. »Preiskava je ugotovila, da je Margarita Genrihovna Buber-Nejman kriva zločinca protirevolucionarnega rovarjenja in agitacije proti Sovjetski državi.«
Svojim očem nisem mogla verjeti in sem vse še enkrat prebrala. Morda nisem prav razumela? Prosila sem sodnika, naj mi razloži pomen posameznih besed. Vse je bilo natanko tako, kot sem sama razbrala. To je torej konoc

ste bili v opoziciji?« — »S kom ste v Moskvi občevali?« »Kaj ste se pogovarjali v vaši sobi v hotelu Lux?« »Kdo je lo navadi obiskoval vašega moža?«
Na vprašanja sem odgovarjala za da ali ne, kakor se mi je zdelo bolje. Kakih pogovorov seveda nisem sisala, prijatelji pa so prihajali samo taki, ki jih je zdavnaj ni bilo več v Sovjetski zvezi. Preiskovalni sodnik ni delal nobenih poskusov več, da bi mi izsilil kako izjavo. Vsako stran zapisnika sem skrbno prebrala. Sestavljen je bil v nemškem jeziku. Na koncu me je pozval: »Podpišite!« Zdelo se mi je — po pravici povedano — da vse zapisnik mirno lahko podpisala. Saj je bilo videti vse tako pravilno in neoporečno. Če ne podpišem, me bodo pustili sedeti leta in leta v tem strašnem preiskovalnem zaporu. Tedaj pa sem se domislila Tassinega svarila: »Ne podpiši ničesar, ker bodo zapisnik ponaredili!« Sodnik je zaklel in me postal nazaj v celico.
Stirinajši dni potem so prišli ponoči spet pome. To pot sem prišla v drugo sobo, k nekemu drugemu preiskovalnemu sodniku. Ta je govoril rusko. Izročil mi je listek, na katerem je bilo zapisano: »Kontenozje sledstvičen (konoc preiskave)«. »Preiskava je ugotovila, da je Margarita Genrihovna Buber-Nejman kriva zločinca protirevolucionarnega rovarjenja in agitacije proti Sovjetski državi.«
Svojim očem nisem mogla verjeti in sem vse še enkrat prebrala. Morda nisem prav razumela? Prosila sem sodnika, naj mi razloži pomen posameznih besed. Vse je bilo natanko tako, kot sem sama razbrala. To je torej konoc

Vprašala sem: »Ali smem napisati na drugo stran listika nekaj stavkov v nemškem jeziku?« Uslisano. In napisala sem: »Ugovarjam proti takemu preiskovalnemu postopku, saj je bilo brez kakršnikoli dokazov ugotovljeno, da sem zakrivila zločin protirevolucionarnega rovarjenja in agitacije proti sovjetski državi. Zahtevam ponovno preiskavo.«
Čez tri dni, kar je za ruske razmere nenavadno kratek rok, so me spet odvedli na zaslisanje k »Nemcu z Volge«; to pot je bil navzoč tudi približno 60 let star clovek belih las in rožnatih lic. Ta me je prijazno povabil, naj sedem. Poleg pisalne mize je pohlevno sedel moj Nemec. Belotasi mož se je obrnil k meni: »Ali se vam je zgodila med preiskavo kaka krivica? Zakaj ugovarjate proti preiskovalnemu postop